

lidt om indvandring

Danmark har altid været et indvandringsland. Lige siden istiden er indvandrere kommet til landet i større eller mindre grupper eller som enkeltpersoner. Motiverne har næppe ændret sig afgørende gennem tiden. Nogle har været på flugt fra en eller anden form for forfølgelse men de fleste er nok søgt hertil i jagten på et bedre liv. Eller der har været tale om en kombination af begge dele, uden at man med sikkerhed kan fortælle, hvad der er det vigtigste.

Motiverne har altså ikke ændret sig grundlæggende gennem århundrederne. Det samme gælder for en række af de ledsagende fænomener. Hvis vi betragter de indvandrere, der kom til Danmark for flere hundrede år siden, så vil vi se, at de på mange måder opførte sig som indvandrere den dag i dag.

Et eksempel kunne være Ernestine Vilhelmine Lovise Osterkrüger, som blev født i sognet Cappel, der ligger ca. 50 km sydvest for Hannover, den 3. december 1832. Den 7. juni 1859 bliver hun gift i Udbyneder sogn, Gjerlev herred, Randers amt. Ved vielsen er noteret, at hun tjener på Charlottendal, som er en større gård lige nord for Udbyneder.

Man kan kun gætte på, hvorfor hun er kommet så langt væk hjemmefra; men forklaringen er sikkert den mand, som hun bliver gift med. Han hedder Heinrich Adolph Albert og er teglværksarbejder ved Trudsholm Teglværk. Han er født i Berlebeck og det ligger kun 60 km fra hendes fødested Cappel.

På den tid var der en del tyske specialister, der fik arbejde i den spirende danske industri, f.eks. ved teglværker og i papirindustrien. Både i folketællingerne og love om tildeling af indfødsret finder vi tyske teglværksarbejdere overalt i landet og de fleste af dem kommer ligesom Heinrich og Ernestine fra herugdømmet Lippe-Detmold. Han tilhører sikkert denne gruppe og har så hentet sig en kone fra hjemlandet. Det som nu kaldes familiesammenføring. Men ægteskabet blev kort, for allerede den 18. november 1860 døde Heinrich Albert ved en drukneulykke.

Der var ingen børn i ægteskabet, men Ernestine vælger åbenbart at blive. Den 1. november 1865 bliver hun igen gift i Udbyneder. Hendes anden mand hedder Johan Carl Lassen og han er født i Randers, hvor hans far var tømmersvend. Hun arbejder stadigvæk på gården Charlottendal og han er gartner samme sted.

De har nok været fattige og han er 13 år yngre end hende; men med tiden får de nogle børn. Et af dem er datteren Andrea, som bliver født den 12. juni 1871. Hun rejser tidligt hjemmefra. 16 år gammel i 1887 rejser hun til København. Den 12. juni 1888 fylder hun 17 og seks

uger senere bliver hun gift i Sankt Johannes kirke med Jens Peter Christiansen, som er født i Ledøje i 1864. Hun er altså det man i dag kalder en barnebrud.

Men ægteskabet holder. Mellem 1887 og 1910 får de fem børn, mens de bor forskellige steder i København. Den næst yngste af dem er en pige ved navn Ragnhild Louise Karen Nielsine Christiansen. Hun fødes den 8. januar 1904 og døbes i Sankt Jakob kirke. Hun bliver også tidligt gift. I modsætning til moderen når hun dog lige akkurat at fylde 19 år inden hun den 4. februar 1923 i Sions kirke bliver gift med Einer Henry Kofoed.

Han er født år 1900 i Sundby og hans navn stammer naturligvis fra Bornholm, hvor hans oldefar var født i 1768. Men blandt hans fire bedsteforældre er der kun en enkelt etnisk dansker, som man nu siger, nemlig hans farfar Nikolai Kofoed. De tre øvrige er efterkommere af hollandske indvandrere på Amager.

Mellem 1513 og 1523 var Christian II konge af Danmark. Hans højre hånd og rådgiver var Sigbrit Willoms, som stammede fra Nederlandene og hendes datter Dyveke var kongens elskerinde. Det har muligvis været hende, der inspirerede kongen til at få bønder fra Nederlandene til Danmark. I 1521 inviterede kongen 24 bondefamilier - i alt 184 personer fra Waterland - til at bosætte sig på øen Amager. De fik overdraget hele øen med undtagelse af landsbyen Dragør og skulle så til gengæld levere grøntsager til hoffet i København.

Der har gennem tiden været flere samlede indvandring, f.eks. huguenotterne i Fredericia eller kartoffeltyskerne på den jyske hede. Når der på den måde kommer en stor samlet indvandring til et begrænset område, opstår der ofte et parallelsamfund, som det nu kaldes, og det kan tage lang tid inden integrationen er fuldt gennemført.

Kartoffeltyskerne ankom i 1760-62 og den sidste tysksprogede gudstjeneste blev afholdt i Frederiks i 1870. Der gik altså 100 år inden indvandrerne var helt opslugt i det omgivende samfund. Men sammenlignet med det er den hollandske koloni på Amager noget helt særligt. Den isolerede geografiske placering betød at indvandrerne bevarede deres kultur og særpræg i næsten 400 år. I al den tid blev man ved med at bruge hollandske fornavne som Trein og Marchen. Man bevarede de særlige folkedragter med tilhørende tørklæder og man giftede sig kun med hinanden.

Når Einer Henry Kofoeds tre bedsteforældre stammer fra dette samfund, kan man derfor gå ud fra, at alle hans aner i disse linier er indvandrere eller efterkommere. Uanset hvor langt vi kommer tilbage i disse linier, vil vi næppe finde en eneste etnisk dansker. Denne afgrænsning fra det øvrige samfund er vel en forudsætning for at kunne bevare egen kultur; men ulempen er naturligvis et begrænset udvalg af mulige ægtefæller og dermed risikoen for indavl – det som man nu omtaler som fætter-kusine ægteskaber.

Som man ser, er der ikke meget nyt under solen. Der har alle dage været indvandring til Danmark, og indvandrerne har altid fulgt de samme mønstre. Og hvad blev der så af dem? Jo, Ragnhild Louise Karen Nielsine Christiansen og Einer Henry Kofoed blev såmænd mor-mor og morfar til Pia Kjærsgaard.